Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

Lausunto Dnro 218/2022

Anssi Kainulainen

10.10.2022

Valtiovarainvaliokunnan Verojaosto

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta. MTK näkee erittäin tärkeäksi, että Suomen valtio johdonmukaisesti ja pitkäjänteisesti edistää kestävän biokaasun käyttöä lämmitys- ja työkonekäytössä sekä parantaa kokonaisuutena toimintaympäristön oikeusvarmuutta ja ennakoitavuutta. Verotusratkaisut ovat keskeinen osa ennakoitavaa toimintaympäristöä, jossa yritykset voivat harjoittaa liiketoimintaa oikeusvarmuuteen nojautuen.

Esitetty sääntelyratkaisu, jossa ryhmäpoikkeusasetuksen kautta kestävälle lämmitysbiokaasulle sovellettaisiin EU:n vähimmäisverotaso todetaan hallituksen esityksessä olevan: *”pysyvä ja epävarmaa valtiotukilupaa ennakoitavampi sääntelymalli toimijoille.”* Hallituksen esityksessä etuna ryhmäpoikkeusasetuksen kautta toteutettavalle sääntelyratkaisulle pidetään, ”*ettei arviota järjestelmän EU-oikeudenmukaisuudesta tarvitsisi uusia määräajoin, mikä loisi toimijoille ja alalle vakaamman ja oikeusvarmuudeltaan paremman toimintaympäristön.*” Hallituksen esityksessä todetaan, että ”*ryhmäpoikkeusasetukseen perustuva vaihtoehto takaisi kokonaisuutena ennakoitavan ja EU-oikeudellisesti hyväksyttävän ratkaisun, jolla lämmitys- ja työkonekäytössä oleva biokaasua voitaisiin edistää.”*

Hallituksen esityksessä todetaan sivulla 12-13: ”*Kestävään lämmitysbiokaasuun sovellettaisiin myös samoja pientuotannon verottomuussäännöksiä kuin liikennebiokaasuun. Niiden mukaan pientuotantona pidettäisiin laitosta, jonka tuottama biokaasun määrä olisi enintään yhden gigawattitunnin vuodessa. Biokaasun pientuottajan itse tuottama ja liikenne-, työkone- ja lämmityskäytössä käyttämä biokaasu olisi verotonta. Samoin verotonta olisi pientuottajan esimerkiksi naapurilleen luovuttama biokaasu.”* **MTK pitää erittäin tärkeänä, että kestävään lämmitysbiokaasuun sovellettaisiin samoja pientuotannon verottomuussäännöksiä kuin liikennebiokaasuun. Tältä osin MTK pitää esitettyä sääntelyratkaisua onnistuneena.**

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että: *”polttoaineiden kestävyyden osoittaminen on edellytyksenä sekä niiden jakeluvelvoitteeseen laskemiselle, että elinkaaripäästöt huomioivalle hiilidioksidiveron porrastukselle energiaverotuksessa. Kestävyyslainsäädännön määritelmät polttoaineiden kestävyydelle perustuvat RED II:ssa asetettuihin kestävyyskriteereihin. Uusiutuvien polttoaineiden kestävyyskriteereistä ja kestävyyden osoittamisesta säädetään kansallisesti biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetussa laissa (393/2013), jäljempänä kestävyyslaki. Jakeluvelvoitelain muuttamisen yhteydessä kestävyyslakiin lisättiin kasvihuonekaasujen vähennyskriteerit sähköpolttoaineille. Kestävyyslain kestävyyskriteereihin viitataan muun muassa jakeluvelvoitelaissa, polttoaineverolaissa ja sähköverolaissa.”*

Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

Lausunto Dnro 218/2022

Anssi Kainulainen

10.10.2022

MTK pitää erittäin tärkeänä, että hallituksen esityksellä ei muuteta 8.6.2022 annettuja Energiaverotus ohjeita (Diaarinumero VH/1061/00.01.00/2022) biokaasun pientuotannon (ohjeen osa 3.3.2) tai biokaasun kestävyyden osoittamisen (ohjeen osa 3.3.3) vaatimusten osalta. Asialla on keskeinen merkitys pientuottajien ja kestävyyden todentamisen tosiasialliseen realisoitumiseen. Kyseiseen kohtaan viitataan aivan oikein hallituksen esityksen sivulla 5: *"…oikeustilaa on pyritty tilapäisesti korjaamaan Verohallinnon ohjeistuksella (VH/1061/00.01.00/2022). Jos biokaasun tuotantoa on yli 1 gigawattituntia vuodessa, tuottajalla ei ole vähintään 2 megawatin nimellislämpötehoista laitosta eikä laitos ole hakeutunut jakeluvelvoitteen alaisuuteen, tuottajan biokaasun katsotaan Verohallinnon ohjeistuksen mukaan olevan kuitenkin verotuksen näkökulmasta kestävää ilman Energiaviraston hyväksymää kestävyysjärjestelmää."*

Ote energiaverotusohjeesta VH/1061/00.01.00/2022:

"3.3.2 Biokaasun pientuottaja

Biokaasun pientuottajalla tarkoitetaan sellaista tuotantolaitosta, joka tuottaa biokaasua enintään 1 GWh kalenterivuoden aikana. Jos vuosituotantoraja ylittyy, pitää valmisteverot maksaa kaikesta tuotetusta biokaasusta, joka on käytetty verolliseen tarkoitukseen.
Kaikki pientuottajan tuottama biokaasu on verotonta paikallisesti käytettynä. Verotonta on myös biokaasu, joka ei täytä kestävyyskriteereitä. Pientuottajan ei siis tarvitse osoittaa biokaasun kestävyyttä.

Käytännössä pientuottaja joutuu maksamaan veroa vain silloin, jos kaasua syötetään sellaiseen jakeluverkkoon, joka ei ole rekisteröitynyt verovelvolliseksi.
Jos pientuottajan tuottamaa kaasua siirretään verottomasti siirto-/jakeluverkkoon tai verottomaan varastoon, tuotteen verottomuus ei seuraa kyseessä olevaa kaasua. Kyseisen verovelvollisen on suoritettava verot siinä vaiheessa, kun kaasu luovutetaan veronalaiseen kulutukseen.
Pientuottajan verokausi on kalenterivuosi. Veroilmoitus annetaan ja verot suoritetaan verokautta seuraavan helmikuun 12 päivä.

3.3.3 Biokaasun kestävyys
Kaasun kestävyydellä tarkoitetaan sitä, että se täyttää biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetussa laissa (393/2013), jatkossa kestävyyslaissa säädetyt kestävyyskriteerit ja jonka kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisessa noudatetaan, mitä mainitussa laissa säädetään. Käytännössä biokaasulaitoksella tulee olla Energiaviraston hyväksymä kestävyysjärjestelmä. ***Biokaasun pientuottajan ei kuitenkaan tarvitse osoittaa kaasun kestävyyttä.***

Jos biokaasun tuottajalla ei ole Energiaviraston hyväksymää kestävyysjärjestelmää eikä kestävyysjärjestelmän hyväksyminen ole vireillä Energiavirastossa, katsotaan kyseisen tuottajan biokaasu ei-kestäväksi. Tässä tapauksessa valmisteverot tulee suorittaa "tavallisen" biokaasun verotasolla (=maakaasun verotaso).

Poikkeuksena edellisessä kappaleessa esitettyyn on seuraava tilanne, jossa biokaasun tuottaja ei pysty kestävyyslain perusteella hyväksyttämään kestävyysjärjestelmää Energiavirastossa. Jos biokaasun tuotantoa on yli 1 GWh vuodessa eikä tuottajalla ole vähintään 2 MW nimellislämpötehoista laitosta, eikä laitos ole hakeutunut

Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

Lausunto Dnro 218/2022

Anssi Kainulainen

10.10.2022

jakeluvelvoitteen alaisuuteen eli tuottajalla ei ole oikeutta kestävyyslain 2 §:n perusteella saada kestävyysjärjestelmää, kyseisen tuottajan biokaasun katsotaan olevan verotuksen näkökulmasta kestävää ilman Energiaviraston hyväksymää kestävyysjärjestelmää. …”

Hallituksen esityksessä muotoiltu alle 2MW laitosten vapauttaminen kestävyyskriteereistä tulee suoraan voimassa olevasta Uusiutuvan energian direltiivistä. Tästä seuraa myös verottomuus, joka hallituksen esityksellä nyt verolainsäädännön osalta toimeenpannaan. MTK:n näkemyksen mukaan valtion on huolehdittava, ettei energiaverodirektiivin mahdollinen muuttaminen tulevaisuudessa tai uusiutuvan energian direktiivin mahdollisesti tulevaisuudessa kiristyvät kestävyyssäännökset kiristä biokaasun verotusta ja siten rapauta biokaasun kilpailukykyä polttoainemarkkinoilla. MTK:n näkemyksen mukaan on tärkeää, että bioenergian käyttöön kannustava energiaverotuksen rakenne pystytään säilyttämään. Se on ollut keskeinen tekijä siihen, että kotimaisia uusiutuvia vaihtoehtoja ylipäätään edes rajoitetusti on polttoainemarkkinoilla tarjolla. Toteutuneiden biokaasuinvestointien osalta se tarkoittaa sitä, että venäläiselle maakaasulle on vaihtoehtoja siinä määrin, kun tuotantoa on saatu pystyyn. Edellinen ja kuluva vuosi ovat osoittaneet näiden vaihtoehtojen kiistattomat edut myös huoltovarmuutemme näkökulmasta. Esityksessä biokaasun hyvä kilpailukyky suhteessa fossiiliseen vaihtoehtoon nojaa vallitsevaan täysin poikkeukselliseen maakaasumarkkinatilanteeseen.

Esityksen suurin myönteinen vaikutus yrityksille, olisi biokaasua tuottavien yritysten oikeusvarmuuden oletettu parantuminen. Siten se voi alentaa toimialalle tulon kynnystä, jota voidaan pitää myönteisenä asiana. Biokaasua polttoaineena käyttäville yrityksille tai kuluttajille verotuksen maltillistakaan kiristymistä ei voida pitää vaikutuksiltaan myönteisenä. MTK:n näkemyksen mukaan hallituksen esitys koskee noin 60% suomalaisesta biokaasun tuotannosta ja noin 80% tuottajista. Toimialan koko huomioiden hallituksen esitys on toimialalle merkityksellinen, vaikkakin valtion budjettivaikutuksiltaan marginaalinen.

Helsingissä 10.10.2022

Anssi Kainulainen
energia-asiantuntija

Päivi Nerg
Elinvoimajohtaja

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry